

Atzinums

Finansējuma saņēmējs, īstenojot projektu vienošanās ietvaros, Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) 10.panta kārtībā rīkoja iepirkumu (turpmāk – Iepirkums), publicējot paziņojumu Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) tīmekļvietnē. Iepirkumā piedāvājumu iesniedza viens pretendents, ar kuru tika noslēgts līgums (turpmāk – Līgums).

Veicot Iepirkuma pārbaudi, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – aģentūra) konstatēja, ka Finansējuma saņēmējs par Iepirkuma uzvarētāju atzinis pretendentu, kura tehniskais piedāvājums neatbilst tehniskajā specifikācijā noteiktajām prasībām, tādējādi pārkāpjot PIL 25. panta piekto daļu, kā arī PIL 2. panta 2. punktā noteikto principu par piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem.

Finansējuma saņēmējs Iepirkuma nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2.6. apakšpunktā noteica prasību: *“LED diožu ekrāns atbilstoši scenogrāfijas risinājumam un programmai, ne mazāks kā 16,5m² ar vismaz vienu ekrānu, kura izmērs ir 5,5m x 3m ar minimums 4 mm px vai augstāku px izšķirtspēju”*. Pretendenta tehniskajā piedāvājumā norādīts: (...), kas neatbilst Iepirkuma nolikuma tehniskās specifikācijas 1.2.6. apakšpunkta prasībai.

Aģentūra lūdza Finansējuma saņēmēju skaidrot, kā Iepirkuma komisija vērtēja Iepirkuma uzvarētāja tehniskā piedāvājuma atbilstību Iepirkuma nolikuma tehniskajai specifikācijai. Finansējuma saņēmējs sniedza skaidrojumu, norādot, ka *“Iepirkuma tehniskajā specifikācijā bija noteikts, ka kopējais piegādājamo ekrānu izmērs konkrētajai skatuvei ir 16.5 m², kā arī prasība, ka vismaz viens ekrāns atbilst izmēram 5.5 x 3 m. Pretendenta piedāvājums kopējo ekrānu izmēru prasību ne tikai izpildīja, bet būtiski pārsniedza – piedāvājot kopējo platību 48.5 m². Tomēr neviens no ekrāniem atsevišķi neizpildīja prasīto 5.5 x 3 m izmēru. Piedāvājumā bija divi ekrāni ar izmēru 7 x 2.5 m un viens ekrāns ar izmēru 3 x 4.5 m, kas ir tuvu prasītajam.*

Nemot vērā, ka specifikācijas formulējums sākas ar vārdiem *“atbilstoši scenogrāfijas risinājumam”*, Iepirkumu komisija izvērtēja piedāvājumu pēc būtības un secināja, ka tas nodrošina kvalitatīvu vizuālo risinājumu un atbilst pasākuma mērķim. Turklāt uz Iepirkumu pieteicās tikai viens pretendents. Pasūtītājs izvērtēja piedāvāto ekvivalento risinājumu atbilstību nolikumā izvirzītajām tehnisko specifikāciju prasībām (Publisko iepirkumu likuma 20. panta septītā daļa), kā arī lietā C278/14 par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, tiesvedībā SC Enterprise Focused Solutions SRL pret Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia pausto atziņu: *“...iestāde nevar noraidīt piedāvājumu, kas atbilst paziņojuma par Iepirkumu prasībām, pamatojoties uz minētajā paziņojumā neparedzētiem iemesliem.”* Pamatojoties uz šo vadlīniju, pasūtītājs uzskata, ka konstatētā neatbilstība nav būtiska un neietekmē Iepirkuma mērķa sasniegšanu, tieši otrādi – to pārsniedz. Pasūtītājs nebija iedomājies, ka varētu saņemt trīs ekrānus, kas ir tik līdzvērtīgos izmēros, jo citu gadu praksē tika saņemts tikai viens lielais ekrāns. Tādējādi Iepirkuma pārtraukšana nebūtu samērīga.

Nemot vērā pasākuma tuvumu Iepirkuma izsludināšanas brīdim, pasūtītājs būtu izmantojis iespēju rīkot sarunu procedūru, uzaicinot konkrēto Pretendentu. Ar minimāliem grozījumiem piedāvājums būtu uzskatāms par atbilstošu, jo pretendents varētu izpildīt prasības, samazinot savas izmaksas – piemēram, piedāvājot vienu ekrānu ar izmēru 16.5 m² trīs ekrānu vietā. Pamatojoties uz iepriekš minēto, pasūtītājs uzskata, ka pieņemtais lēmums ir pamatots, samērīgs un atbilstošs Publisko iepirkumu likuma un IUB vadlīniju prasībām.”

No Finansējuma saņēmēja skaidrojuma, pirmkārt, ir secināms, ka arī pats Finansējuma saņēmējs atzīst tehniskā piedāvājuma neatbilstību Iepirkuma nolikuma tehniskās specifikācijas prasībām. Otrkārt, no Finansējuma saņēmēja skaidrojuma izriet, ka neatbilstošs tehniskais piedāvājums bija akceptējams, jo tehniskās specifikācija ietver

norādi (..), un, treškārt, Finansējuma saņēmējam konkrētajā situācijā bija tiesības rīkot sarunu procedūru, uzaicinot konkrēto pretendentu.

Aģentūra skaidro, ka PIL 25. panta piektā daļa paredz, ka iepirkuma komisija atlasa kandidātus un vērtē pretendētus un to iesniegtos piedāvājumus saskaņā ar šo likumu, iepirkuma procedūras dokumentiem, šā likuma 9. un 10. pantā minēto iepirkumu dokumentiem, kā arī citiem normatīvajiem aktiem. Lai arī likumdevējs PIL 10.panta noteiktajā kārtībā rīkotajiem iepirkumiem ir izšķīries noteikt atvieglotu organizēšanas kārtību, jāņem vērā, ka uz PIL 10.panta noteiktajā kārtībā veiktajiem iepirkumiem jebkurā gadījumā vienādi attiecas visi no PIL 2.panta izrietošie pamatprincipi.

Iepirkuma nolikuma 11.6 . apakšpunktā ir noteikts, ka: *“Pretendenta piedāvājums tiks noraidīts un atzīts par neatbilstošu tehniskās specifikācijas prasībām, ja pretendenta iesniegtais tehniskais piedāvājums nenodrošina tehniskajā specifikācijā minēto prasību izpildi, vai nav iesniegti visi nolikuma 8.nodaļā minētie dokumenti”*. No minētā izriet, ka Finansējuma saņēmējs Iepirkuma nolikumā bija skaidri un viennozīmīgi noteicis, ka, gadījumā, ja pretendenta piedāvājums nav atbilstošs Iepirkuma nolikumā noteiktajām tehniskajām prasībām, tā piedāvājums tiek noraidīts un turpmāk netiek vērtēts. Iepirkuma nolikumam neatbilstoša piedāvājuma atzīšana par atbilstošu tam ir pretēja PIL mērķim nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret piegādātājiem.¹ Eiropas Savienības Tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir atzīts, ka vienlīdzīgas attieksmes princips un pārskatāmības pienākums nozīmē, ka pretendentiem ir jābūt vienlīdzīgā situācijā gan brīdī, kad tie sagatavo savus piedāvājumus, gan brīdī, kad šos piedāvājumus izvērtē līgumslēdzēja iestāde. Publiskā iepirkuma līguma priekšmets un piešķiršanas kritēriji ir skaidri jānosaka jau publiskā iepirkuma procedūras sākumā, un līgumslēdzēja iestāde nevar piemērot piešķiršanas kritērijiem tādus apakškritērijus, kas iepriekš nav darīti zināmi pretendentiem. Tāpat arī līgumslēdzējai iestādei ir pienākums vienādi interpretēt piešķiršanas kritērijus visas procedūras laikā.²

Konkrētajā gadījumā vērā ņemams Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 18.09.2013. spriedumā lietā SKA-772/2013 norādītais, ka *“visām prasībām, kurām jāatbilst piedāvājumam, un piedāvājumu vērtēšanas kārtībai ir jābūt paredzētai iepirkuma procedūras dokumentācijā; [..]; piedāvājuma neatbilstība ir pamats piedāvājuma tālākai nevērtēšanai”*, kā arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 06.11.2014. spriedumā lietā SKA-681/2014 norādītais, ka *„nolikumam neatbilstoša piedāvājuma atzīšana par atbilstošu tam ir pretēja PIL mērķim nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret piegādātājiem”*. Saskaņā ar Augstākās tiesas 29.04.2008. spriedumu lietā Nr. SKA-139/2008 *“Vispārīgi piedāvājuma neatbilstība neatkarīgi no tās būtiskuma ir pamats piedāvājuma tālākai nevērtēšanai. Turpinot vērtēt piedāvājumu, kurā pieļautā atšķirība no pasūtītāja prasībām ir šķietami neliela, tiek pārkāpts vienlīdzības un taisnīgas attieksmes princips. Ja arī citi pretendenti būtu zinājuši, ka var tikt piedāvātas no tehniskās specifikācijas nedaudz atšķirīgas preces (proti, ja šāda iespēja būtu paredzēta iepirkuma procedūras dokumentācijā), to piedāvājums, iespējams, būtu citādāks un tas savukārt varētu ietekmēt iepirkuma procedūras rezultātu.”*

Ja Finansējuma saņēmēja iepirkuma komisija Iepirkuma nolikumam pievienotajā tehniskajā specifikācijā bija noteikusi noteiktus raksturlielumus (..), tad, vērtējot pretendenta piedāvājumu, nebija izvēles brīvība šo prasību nepiemērot vai samazināt, vai interpretēt pēc iepriekš nenoteiktiem kritērijiem. Atbilstoši Iepirkuma nolikuma 11.6.apakšpunktam, pretendenta piedāvājums bija atzīstams par neatbilstošu, un bija

¹ Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014. gada 6. novembra spriedums lietā Nr. SKA-681/2014

² Sk., piemēram, Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 14.jūlija sprieduma lietā TNS Dimarso, C-6/15, ECLI:EU:C:2016:555, 22. un 23.punktu un tajā minēto judikatūru.

noraidāms. Finansējuma saņēmēja iepirkuma komisija, nenoraidot pretendenta piedāvājumu, kurš nenodrošina tehniskajā specifikācijā izvirzīto prasību izpildi pilnībā, ir atkāpusies no iepirkuma nolikuma prasībām.

Attiecībā uz Finansējuma saņēmēja sniegto skaidrojumu, ka iepirkuma norises laikā konstatējot pretendenta tehniskā piedāvājuma neatbilstību iepirkuma nolikuma prasībām, Finansējuma saņēmējs būtu izmantojis iespēju rīkot sarunu procedūru, uzaicinot konkrēto pretendentu, jānorāda, ka pretendenta tehniskā piedāvājuma neatbilstību, konstatēja Aģentūra, un Finansējuma saņēmējs nav veicis atbilstošas darbības, lai veiktu sarunu procedūru, nepublicējot paziņojumu par līgumu³, tādējādi Finansējuma saņēmēja sniegtais arguments nav ņemams vērā, jo netika realizēts.

Par konstatēto tika lūgts IUB viedoklis, ņemot vērā arī Finansējuma saņēmēja sniegto skaidrojumu par ekrānu atbilstību scenogrāfijas risinājumam.

IUB sniedza viedokli: “[..] no sniegtās informācijas konstatējams, ka pretendents piedāvājumā piedāvājis divus ekrānus ar izmēru 7x2.5m un vienu ekrānu ar izmēru 3x4.5m. Tātad pretendents piedāvājis 3 ekrānus ar kopējo laukumu 48,5m², tomēr neviens no šiem ekrāniem neizpilda minimālo prasību attiecībā uz vismaz 1 ekrāna izmēru. Tādējādi piedāvājums pēc būtības ir atzīstams kā neatbilstošs.

Iepazīstoties ar iepirkuma dokumentāciju, secināms, ka iepirkuma 5.1. pielikumā Konceptija attiecībā uz koncepcijas prasībām noteikts: “Pretendenta detalizēts izklāsts un redzējums par to, kā tiks nodrošināta pasūtījuma izvirzīto mērķu sasniegšana un izpilde, īstenojot tehniskajā specifikācijā minētās prasības, un to, kādi piedāvātie radošie un tehniskie risinājumi tiks izmantoti.” Tādējādi saprotams, ka pretendentam jāpiedāvā savs koncepcijas izklāsts un redzējums, kurā pretendentam tiešām ir rīcības brīvība, bet koncepcija ir jāizstrādā, ievērojot tehniskajā specifikācijā noteiktās prasības, t.sk. minimālās prasības ekrāna lielumam. Turklāt atbilstoši nolikuma 8.1. punktam tehniskajā piedāvājumā pretendents sniedz informāciju par sava piedāvājuma atbilstību tehniskās specifikācijas prasībām.

Kā norādīts Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 18.09.2013. spriedumā lietā SKA-772/2013: “Vispārīgi piedāvājuma neatbilstība neatkarīgi no tās būtiskuma ir pamats piedāvājuma tālākai nevērtēšanai. Turpinot vērtēt piedāvājumu, kurā pieļautā atšķirība no pasūtītāja prasībām ir šķietami neliela, tiek pārkāpts vienlīdzības un taisnīgas attieksmes princips. Ja arī citi pretendenti būtu zinājuši, ka var tikt piedāvātas no tehniskās specifikācijas nedaudz atšķirīgas preces (proti, ja šāda iespēja būtu paredzēta iepirkuma procedūras dokumentācijā), to piedāvājums, iespējams, būtu citādāks, un tas savukārt varētu ietekmēt iepirkuma procedūras rezultātu.” Savukārt (..) citētais Eiropas Savienības Tiesas 16.04.2015. spriedums C-278/14⁴ šajā gadījumā nav attiecināms, jo apgalvojums izteikts pilnīgi citā, nesalīdzināmā situācijā ar vēstulē aprakstīto. Proti, minētajā spriedumā vērtēta situācijā, kurā pasūtītājs tehniskajā specifikācijā norādījis “[..] procesoram bija jāatbilst “vismaz” procesoram “Intel Core i5 3,2 GHz vai ekvivalents””, bet šādu procesoru vairs neražo, kā rezultātā pasūtītājam radās problēmas ar ekvivalenta piedāvājuma izvērtēšanu.”

Izvērtējot Finansējuma saņēmēja sniegto skaidrojumu, kā arī ņemot vērā IUB viedokli, aģentūra secina, ka Finansējuma saņēmējs piedāvājumu vērtēšanas laikā nav pārliecinājies par pretendenta tehniskā piedāvājuma atbilstību iepirkuma nolikumā minētajām prasībām, jo pretendenta piedāvātais risinājums pilnībā neatbilda iepirkuma nolikuma prasībām un iepirkuma komisijai nebija pamata uzskatīt, ka tikai tāpēc, ka pakalpojums tehniski tiek nodrošināts, piedāvājums būtu atzīstams par atbilstošu. Līdz ar to iesniegtais piedāvājums,

³ <https://www.iub.gov.lv/lv/media/7806/download?attachment>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:62014CJ0278;>

pamatojoties uz iepirkuma nolikuma 11.6.apakšpunktu, bija jānoraida. Turklāt nav izslēgta iespējamība, ka gadījumā, ja piegādātāji būtu informēti par to, ka piedāvājumā var iekļaut atšķirīgu izmēru LED diožu ekrānus, tas būtu veicinājis arī citu pretendentu dalību iepirkumā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 19.12.2023. noteikumu Nr.802 "Neatbilstību konstatēšanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības fondu īstenošanā 2021.–2027. gada plānošanas periodā" (turpmāk – MK noteikumi Nr.802) 2.1. apakšpunktu neatbilstība ir jebkurš Latvijas Republikas vai Eiropas Savienības tiesību akta pārkāpums, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1060⁵ 2. panta 31. punktam, proti, tiesību akta pārkāpums, kas noticis ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ un kas ietekmē vai varētu ietekmēt Eiropas Savienības (turpmāk – Savienības) budžetu, prasot no minētā budžeta segt nepamatotus izdevumus.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas praksi, lai konstatētu neatbilstību, jābūt izpildītiem trim nosacījumiem, proti, jābūt piemērojamo tiesību aktu pārkāpumam, ekonomikas dalībnieka darbībai vai bezdarbībai, kas ir šī pārkāpuma pamatā, un faktiskam vai iespējamam kaitējumam Savienības budžetam⁶. Vērtējot iepriekš konstatētos apstākļus kopsakarā ar IUB viedokli, ir secināms, ka Finansējuma saņēmēja Iepirkumu komisija piedāvājumu izvērtēšanas posmā mainīja atlases kritērijus un par Iepirkuma uzvarētāju atzina Iepirkuma nolikuma prasībām neatbilstošu pretendenta piedāvājumu, kurš, atbilstoši Iepirkuma nolikuma prasībām, bija jānoraida, tādējādi pieļaujot PIL 25. panta piektās daļas un PIL 2.panta pārkāpumu. Ņemot vērā, ka pārkāpuma rezultātā Līgums ir noslēgts ar pretendentu, kuram nebija jāpiešķir līguma slēgšanas tiesības un, kurš ir guvis nepamatotu ekonomisku ieguvu pārkāpuma rezultātā, konstatētais pārkāpums ir atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas rada kaitējumu Savienības budžetam, jo no Savienības budžeta tiktu segti nepamatoti izdevumi, kas radušies normatīvo aktu pārkāpuma rezultātā. Ņemot vērā minēto, **ir konstatējama neatbilstība.**

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.802 8.punktu finanšu korekciju par neatbilstību piemēro saskaņā ar vadošās iestādes izstrādātajām vadlīnijām par finanšu korekciju piemērošanu 2021.–2027.gada plānošanas periodam.

Konstatētā neatbilstība atbilst Finanšu ministrijas 27.03.2025. vadlīniju Nr.1.7 "Vadlīnijas par finanšu korekciju piemērošanu, ziņošanu par Eiropas Savienības fondu īstenošanā konstatētajām neatbilstībām, neatbilstoši veikto izdevumu ieturēšanu un atgūšanu Eiropas Savienības fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā" **1.pielikuma 20.punktam "Atlases kritēriju (vai tehnisko specifikāciju) grozīšana pēc piedāvājumu atvēršanas vai arī to nepareiza piemērošana"**, kas paredz finanšu korekcijas piemērošanu 25% apmērā.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 24.06.2021. Regula (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai

⁶ Sk. Eiropas Savienības Tiesas 2024.gada 4.oktobra spriedums lietā Nr. C-175/23, 23.punkts.